

Klasa 1m
Matematyka i fizyka

Witajcie! Jak zwykle, wszystko zapisujecie w zeszytach przedmiotowych. Zdjęcia notatek wysyłacie do mnie na Messengera. Jeżeli będą pytania, to proszę pisać. Trzymajcie się.

Matematyka

Tematy lekcji w tym tygodniu:

- Metoda przeciwnych współczynników.
- Rozwiązywanie układów równań metodą przeciwnych współczynników.

PRZYKŁAD 1

Rozwiąż układ równań $\begin{cases} 4x - 2y = 5 \\ -x + 2y = 1 \end{cases}$ metodą przeciwnych współczynników. Spraw otrzymane rozwiązanie.

KROK 1 Sprawdzamy, czy współczynniki przy jednej z niewiadomych są liczbami przeciwnymi. Współczynniki przy y są liczbami przeciwnymi: 2 i -2 .

KROK 2 Aby wyeliminować niewiadomą, dodajemy do siebie równania stronami:

$$\begin{array}{r} \begin{cases} 4x - 2y = 5 \\ -x + 2y = 1 \end{cases} \\ + \\ \hline 4x - 2y + (-x) + 2y = 5 + 1 \end{array}$$

KROK 3 Rozwiązujemy równanie, redukując wyrażenia podobne:

$$\begin{array}{l} 4x - 2y + (-x) + 2y = 5 + 1 \\ 3x = 6 \\ x = 2 \end{array}$$

KROK 4 Podstawiamy otrzymaną wartość $x = 2$ do dowolnego równania układu, np. do równania $-x + 2y = 1$:

$$\begin{cases} x = 2 \\ -2 + 2y = 1 \end{cases}$$

KROK 5 Obliczamy drugą niewiadomą, rozwiązując drugie równanie:

$$\begin{cases} x = 2 \\ 2y = 3 \\ y = \frac{3}{2} \end{cases}$$

KROK 6 Sprawdzamy, czy liczby $x = 2$ i $y = \frac{3}{2}$ spełniają równania układu:

$$4 \cdot 2 - 2 \cdot \frac{3}{2} = 8 - 3 = 5 \quad \text{Pierwsze równanie jest spełnione.}$$
$$-2 + 2 \cdot \frac{3}{2} = -2 + 3 = 1 \quad \text{Drugie równanie jest spełnione.}$$

Rozwiązaniem układu równań jest para liczb $\begin{cases} x = 2 \\ y = \frac{3}{2} \end{cases}$

PRZYKŁAD 2

Rozwiąż układ równań $\begin{cases} 2x + y = 7 \\ 5x - 2y = 4 \end{cases}$ metodą przeciwnych współczynników.

KROK 1 Mnożymy pierwsze równanie przez 2, aby otrzymać przy niewiadomej y liczby przeciwne:

$$\begin{cases} 2x + y = 7 \quad | \cdot 2 \\ 5x - 2y = 4 \end{cases}$$
$$\begin{cases} 4x + 2y = 14 \\ 5x - 2y = 4 \end{cases}$$

KROK 2 Dodajemy równania stronami:

$$\begin{array}{r} \begin{cases} 4x + 2y = 14 \\ 5x - 2y = 4 \end{cases} \\ + \\ \hline 4x + 2y + 5x - 2y = 14 + 4 \end{array}$$

Rozwiązaniem układu równań jest para liczb $\begin{cases} x = 2 \\ y = 3 \end{cases}$

KROK 3 Rozwiązujemy równanie $4x + 2y + 5x - 2y = 14 + 4$
 $9x = 18$
 $x = 2$

KROK 4 Podstawiamy do pierwszego równania $x = 2$:

$$\begin{cases} x = 2 \\ 2 \cdot 2 + y = 7 \end{cases}$$
$$\begin{cases} x = 2 \\ y = 3 \end{cases}$$

PRZYKŁAD 3

Rozwiąż układ równań $\begin{cases} 2x - y = 3 \\ -4x + 2y = 7 \end{cases}$

KROK 1 Mnożymy pierwsze równanie przez 2:

$$\begin{cases} 2x - y = 3 \quad | \cdot 2 \\ -4x + 2y = 7 \end{cases}$$
$$\begin{cases} 4x - 2y = 6 \\ -4x + 2y = 7 \end{cases}$$

KROK 2 Dodajemy równania stronami:

$$\begin{array}{r} \begin{cases} 4x - 2y = 6 \\ -4x + 2y = 7 \end{cases} \\ + \\ \hline 0 = 13 \text{ sprzeczność} \end{array}$$

Uzyskana sprzeczność oznacza, że żadna para liczb nie spełnia danego układu równań. Jest to układ sprzeczny.

PRZYKŁAD 4

Rozwiąż układ równań
$$\begin{cases} 3x - y = 5 \\ -6x + 2y = -10 \end{cases}$$

ROZWIĄZANIE

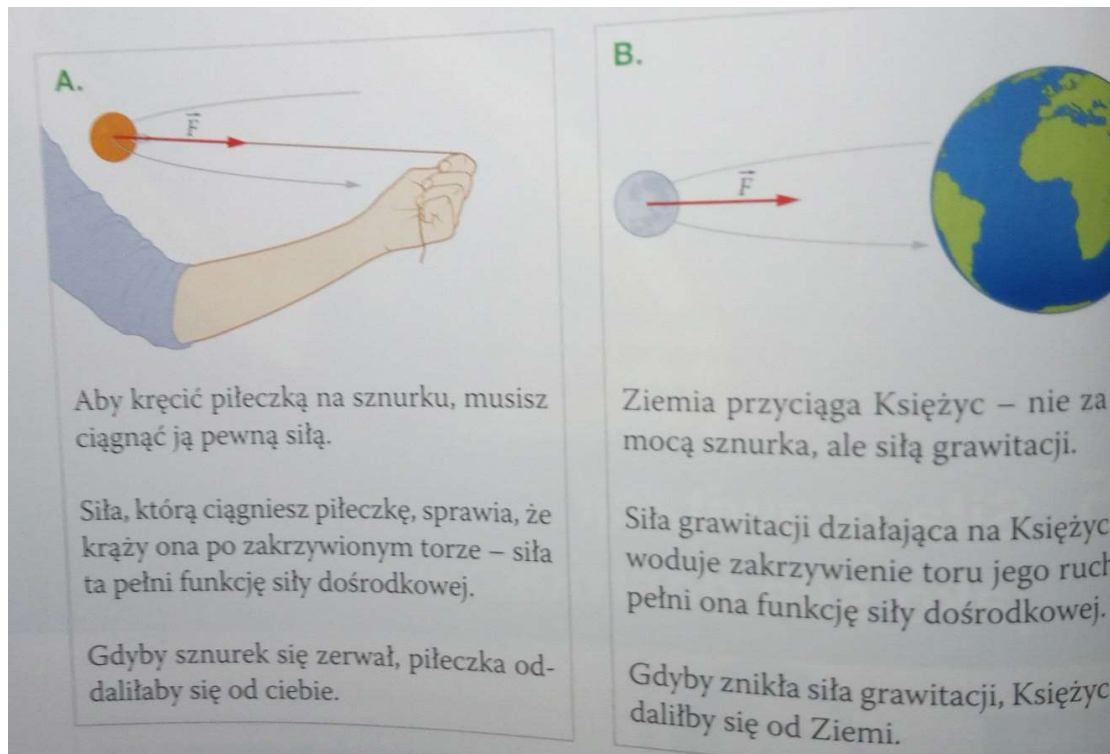
$$\begin{cases} 3x - y = 5 \quad | \cdot 2 \\ -6x + 2y = -10 \end{cases}$$
$$\begin{array}{r} + \begin{cases} 6x - 2y = 10 \\ -6x + 2y = -10 \end{cases} \\ \hline 0 = 0 \end{array}$$

Ostatnia równość oznacza, że jest nieskończenie wiele par liczb, które spełniają dany układ równań. Każda para liczb spełniająca jedno równanie spełnia również drugie. Jest to układ nieoznaczony.

Fizyka

Temat lekcji w tym tygodniu:

- Siła grawitacji jako siła dośrodkowa.

■ Dlaczego Księżyc nie spada na Ziemię

Na to pytanie możemy nieco przekornie odpowiedzieć: „Właściwie to spada!”. Gdyby Ziemia nie przyciągała Księżyc, poleciałby prosto i znalazł się dalej od środka, czyli wyżej. Skoro dzięki przyciąganiu ziemskiemu jest bliżej Ziemi – może w uproszczeniu nazwać to „spadaniem”. To „spadanie” równoważy się jednak z odlaniem od środka Ziemi. Siła przyciągania powoduje zatem jedynie zakrzywienie toru ruchu Księżyc tak, że okrąży on Ziemię w stałej odległości od jej środka.

To najważniejsze

- Funkcję siły dośrodkowej w ruchu ciał niebieskich **pełni siła grawitacji**.
- Siła grawitacji powoduje zakrzywienie toru ruchu np. Księżycy wokół Ziemi oraz powoduje, że planety krążą wokół Słońca.
- Ziemia ma masę ponad 300 tysięcy razy mniejszą niż Słońce, dlatego wpływ Ziemi na ruch Słońca jest niewielki.

Pozdrawiam Magda Jaworska.

Materiały udostępnione służą wyłącznie nauczaniu uczniów poprzez Internet. Objęte są ochroną prawną-autorską i nie wolno ich udostępniać na innych portalach internetowych lub pobierać w celu ich sprzedaży lub jakiegokolwiek innej formy rozprowadzania wśród osób trzecich oraz publicznego prezentowania.